

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Olsztynie

LOL – 4101-06-11/2013
P/13/181

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Olsztynie
ul. Artyleryjska 3e, 10-165 Olsztyn
T +48 89 678 82 00, F +48 89 678 82 30
lol@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-69, 10-950 Olsztyn

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/181 - Efektywność ekologiczna wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie
[Kontroler/Kontrolerzy]	Jacek Mrozek, główny specjalista kontroli państwowej upoważnienie do kontroli nr 86385 z 14 czerwca 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1 - 2)
Jednostka kontrolowana	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Długoterminowej, Olecko Kolonia 4, zwany dalej „SPZZOD” lub „Zespołem”.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Emila Urbanowicz, Dyrektor Zespołu. (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹ wykorzystanie w latach 2010-2013 (do dnia zakończenia kontroli) przez SPZZOD środków wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, przekazanych na inwestycję proekologiczną.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Ogólną ocenę pozytywną uzasadnia m.in. terminowa realizacja inwestycji dofinansowanej ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie („WFOŚiGW” lub „Fundusz”), prawidłowe rozliczenie finansowe uzyskanej pożyczki oraz osiągnięcie zaplanowanego efektu rzeczowego.

Nieprawidłowości dotyczyły nieterminowego złożenia do WFOŚiGW wymaganego umową pożyczki protokołu odbioru końcowego robót i rozliczenia finansowego, a także nieterminowego opłacania faktur za wykonane roboty budowlane i spłacania rat pożyczki.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu faktycznego

1. SPZZOD w dniu 8 czerwca 2010 r. wystąpił do WFOŚiGW z wnioskiem o dofinansowanie zadania pn. „Instalacja solarna i termomodernizacja budynku Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Długoterminowej w Olecku Kolonia”. W odpowiedzi na ww. wniosek SPZZOD otrzymał promesę pożyczki wydaną w dniu 5 lipca 2010 r. na kwotę 1.061.500 zł.

Dyrektor Zespołu w dniu 16 listopada 2010 r. zawarła z WFOŚiGW umowę pożyczki w kwocie 965.000 zł na realizację ww. zadania o wartości 1.206.988 zł.

Do wniosku o dofinansowanie, będącego załącznikiem do tej umowy, dołączono oświadczenie Dyrektora Zespołu o wyborze w trybie przetargu nieograniczonego wykonawcy zadania – firmy Przedsiębiorstwa Budownictwa Ogólnego Szymon Racis (umowa z 03.08.2010 r.).

(dowód: akta kontroli str. 4-52)

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

W aneksie nr 1 z dnia 25 stycznia 2011 r. do ww. umowy pożyczki zwiększono całkowity koszt zadania o 97.324 zł do wysokości 1.304.312 zł. W uzasadnieniu wniosku o aneksowanie tej umowy podano, że przyczyną zwiększenia kosztu zadania była konieczność wykonania prac uzupełniających (rozbiórka i budowa elementów stropodachu) oraz dodatkowych (instalacja deszczowa i sanitarna), które nie zostały przewidziane w kosztorysie inwestorskim. W aneksie nr 2 z dnia 16 stycznia 2012 r. zmieniono prawne zabezpieczenie spłaty pożyczki – z poręczenia Powiatu Oleckiego na hipotekę umowną nieruchomości gruntowej będącej własnością SPZZOD.

(dowód: akta kontroli str. 53-65)

2. Zgodnie z umową pożyczki, SPZZOD po złożeniu oświadczenia o zrealizowaniu zakresu prac, powinien otrzymać wypłatę pożyczki w terminie do 30 listopada 2010 r. w kwocie 820.000 zł i do 30 grudnia 2010 r. w kwocie 145.000 zł. SPZZOD złożył pierwsze oświadczenie w dniu 29 listopada 2010 r., a WFOŚiGW w dniu 13 grudnia 2010 r. wypłacił część pożyczki w kwocie 803.428,16 zł. Drugie oświadczenie zostało złożone w dniu 17 stycznia 2011 r., tj. 17 dni po umownej dacie wypłaty przez Fundusz drugiej raty pożyczki. WFOŚiGW w dniu 7 lutego 2011 r. przekazał Gminie pozostałą część pożyczki w kwocie 161.571,84 zł.

3. Informacje we wniosku o pożyczkę były zgodne z danymi zawartymi w koncepcji termomodernizacji i audycie energetycznym budynku.

(dowód: akta kontroli str. 77)

4. Realizacja inwestycji zakończyła się odbiorem końcowym i przekazaniem jej do eksploatacji w dniu 28 grudnia 2010 r. (według umowy z WFOŚiGW – do 31 grudnia 2010 r.). Wykonawca robót wystawił SPZZOD cztery faktury na kwotę 1.257.089,98 zł i określił w nich 30-dniowy termin zapłaty.

Ustalone
nieprawidłowości

Zobowiązania na łączną kwotę 673.914,09 zł, wynikające z trzech ww. faktur, Zespół uregulował z opóźnieniem (10-55 dni), w stosunku do określonego terminu płatności, tj.:

- fakturę nr 0004/2010 z terminem płatności do 13 listopada 2010 r. opłacono w dwóch ratach: w dniu 15 października 2010 r. w kwocie 110.000 zł oraz w dniu 29 listopada 2010 r. w kwocie 77.235,26 zł, czyli z opóźnieniem 16 dni.
- fakturę nr 0006/2010 z terminem płatności do 28 listopada 2010 r. opłacono w kwocie 176.273,07 zł w dniu 14 grudnia 2010 r., czyli z opóźnieniem 16 dni,
- fakturę nr 00012/2010 z terminem płatności do 29 stycznia 2011 r. opłacono w trzech ratach: w dniu 8 lutego 2011 r. w kwocie 175.000 zł, w dniu 3 marca 2011 r. w kwocie 206.000 zł oraz w dniu 25 marca 2011 r. w kwocie 39.405,76 zł, czyli z opóźnieniem odpowiednio 10, 33 i 55 dni.

Z tytułu ww. opóźnień SPZZOD nie zapłacił wykonawcy odsetek karnych.

(dowód: akta kontroli str. 78-102)

Nieterminowe regulowanie zobowiązań było niezgodne z art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych² („ustawa o finansach publicznych”), który stanowi, że wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

W sprawie opóźnień w zapłacie ww. faktur Dyrektor Zespołu podała, że przyczyną zaistnienia tej sytuacji był bieżący brak środków finansowych spowodowany przedłużającą się procedurą zaciągnięcia kredytu na pokrycie wkładu własnego.

(dowód: akta kontroli str. 73-76)

² Dz.U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.

Opis stanu faktycznego	<p>5. W umowie pożyczki, na podstawie wniosku o dofinansowanie, zaplanowano osiągnięcie efektu ekologicznego zadania polegającego na ograniczeniu emisji zanieczyszczeń: SO₂ o 0,015 Mg/a, NO_x o 0,047 Mg/a, CO o 0,420 Mg/a, CO₂ o 13,74 Mg/a (gdzie „a” oznacza roczne teoretyczne zużycie paliwa, obliczone na podstawie rzeczywistego sezonowego zapotrzebowania ciepła).</p> <p>Efektom rzeczowym była instalacja na dachu budynku SPZZOD 50 sztuk kolektorów płaskich o powierzchni czynnej 91 m² oraz docieplenie budynku. Termin uzyskania ww. efektów ustalono na 31 grudnia 2010 r.</p>
	(dowód: akta kontroli str. 36-45)
	<p>5.1. Umowa pożyczki w § 2 ust. 8 określała, że potwierdzeniem uzyskania efektu rzeczowego i ekologicznego zadania będzie protokół odbioru robót przekazany WFOŚiGW do dnia 31 stycznia 2011 r.</p>
Ustalone nieprawidłowości	<p>Protokół ten został sporządzony w dniu 28 grudnia 2010 r., a przekazany wraz z rozliczeniem finansowym w dniu 28 lutego 2011 r., czyli z opóźnieniem 28 dni.</p>
	(dowód: akta kontroli str. 36-45, 78-79, 103-106)
	<p>W sprawie ww. opóźnienia Dyrektor Zespołu wyjaśniła, że wynikało to z mylnego przeświadczenia, że powinien on być dostarczony jako załącznik do rozliczenia finansowego i dlatego nie został wcześniej przekazany.</p>
	(dowód: akta kontroli str. 73-76)
Opis stanu faktycznego	<p>Uzyskanie efektu rzeczowego, potwierdziły oględziny budynku SPZZOD, przeprowadzone przez kontrolera NIK w dniu 26 czerwca 2013 r.</p>
	(dowód: akta kontroli str. 107-108)
	<p>Umowa pożyczki nie określała konieczności potwierdzenia osiągnięcia efektu ekologicznego po upływie czasu przyjętego w ww. wskaźnikach (1 roku). Pomimo tego, SPZZOD we własnym zakresie dokonał analizy zużycia oleju opałowego na ogrzewanie budynku i podgrzewanie wody, w wyniku czego ustalono, że po termomodernizacji i zainstalowaniu solarów zużycie to zmalało w 2012 r. o 30 % w stosunku do 2009 r.</p>
	(dowód: akta kontroli str. 109)
	<p>5.2. WFOŚiGW przeprowadził dwie kontrole realizacji inwestycji w dniu 3 grudnia 2010 r. i 31 stycznia 2011 r. i nie stwierdził nieprawidłowości.</p>
	(dowód: akta kontroli str. 110-113)
	<p>6. Otrzymana pożyczka została wykorzystana w pełnej wysokości i zgodnie z przeznaczeniem.</p>
Ustalone nieprawidłowości	<p>Rozliczenie finansowe zadania zostało dostarczone do WFOŚiGW w dniu 28 lutego 2011 r., tj. 28 dni po terminie określonym w umowie pożyczki. Fundusz nie wniósł uwag do przesłanego rozliczenia i nie naliczył oprocentowania komercyjnego za spóźnione złożenie tego rozliczenia, do czego uprawniony był na podstawie § 2 ust. 9 umowy pożyczki.</p>
	(dowód: akta kontroli str. 103-106)
	<p>W sprawie nieterminowego złożeniu ww. rozliczenia Dyrektor Zespołu podała, że błędnie zinterpretowała obowiązek załączenia do tego rozliczenia dowodu pełnej zapłaty za fakturę końcową, a to było niemożliwe ze względu na przedłużającą się procedurę uzyskania kredytu na pokrycie wkładu własnego. Dopiero po konsultacji z pracownikiem WFOŚiGW złożono to rozliczenie, pomimo, że fakturę końcową opłacono tylko częściowo (175.000 zł z 420.405,76 zł).</p>
	(dowód: akta kontroli str. 73-76)
Opis stanu faktycznego	<p>7. W umowie nie określono możliwości umorzenia pożyczki. Zgodnie z harmonogramem, SPZZOD spłaca pożyczkę do 20 dnia każdego miesiąca, a ostatnią ratę zapłaci 20 października 2020 r. Za każdy dzień opóźnienia w spłacie pożyczki, WFOŚiGW może pobierać odsetki karne w wysokości odsetek dla zaległości podatkowych.</p>

Ustalone
nieprawidłowości

Do dnia zakończenia kontroli SPZZOD spłacił 20 rat w łącznej kwocie 178.703,80 zł. Dziewięć rat pożyczki na łączną kwotę 80.416,71 zł, SPZZOD zapłacił z opóźnieniem od jednego do czterech dni, co było niezgodne z art. 44 ust. 3 pkt 3 ww. ustawy o finansach publicznych.

W jednym przypadku zapłacono odsetki karne w kwocie 13,71 zł, zaś w pozostałych przypadkach odsetek nie zapłacono, ponieważ WFOŚiGW nie wystąpił do SPZZOD z takim żądaniem.

(dowód: akta kontroli str. 36-45, 114-136)

W sprawie opóźnień w spłacie ww. rat Dyrektor Zespołu wyjaśniła, że głównym źródłem finansowania tych spłat są środki z Narodowego Funduszu Zdrowia, który dokonuje płatności za wykonane usługi medyczne około 25 dnia każdego miesiąca. Dlatego też powstają kilkudniowe opóźnienia w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 73-76)

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³, wnosi o:

- Dokonywanie wydatków publicznych w terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań, w tym terminową spłatę rat pożyczki celem wyeliminowania podstaw do ewentualnego obciążania odsetkami karnymi.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 25 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Olsztyn, dnia 4 lipca 2013 r.

Jacek Mrozek
Główny specjalista kontroli
państwowej

Dyrektor Delegatury
Najwyższej Izby Kontroli
w Olsztynie

.....
podpis

.....
Podpis

³ Dz.U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.